

BUREAUONDERZOEK
NAAR DE ARCHEOLOGISCHE WAARDE
VAN HET PLANGEBIED
APPARTEMENTENCOMPLEX
RAADHUISSTRAAT
GEMEENTE HEEMSKERK

Colofon

Cultuurhistorie Noord-Holland 123

Opdrachtgever: SlangenHulsker Architecten B.V.
Titel: Bureauonderzoek naar de archeologische waarde van het plangebied
Appartementencomplex Raadhuisstraat, gemeente Heemskerk
Status: Definitief
Datum: 25 september 2008
Projectnummer: 50932
Seniorarcheoloog: drs. G.P. Alders
Auteur: drs. B. Klooster
Illustraties: Stichting Cultureel Erfgoed Noord-Holland, tenzij anders vermeld

Autorisatie:

Datum: 25-09-2008

ISSN: 1875 - 9556

© Cultureel Erfgoed Noord-Holland

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

De Stichting aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Stichting Cultureel Erfgoed Noord-Holland
Postbus 205
2000 AE Haarlem

T (023) 553 14 98
F (023) 531 84 36
E info@cultureelerfgoednh.nl
I www.cultureelerfgoednh.nl

SAMENVATTING

Het plangebied ligt pal ten noorden van de historische kern van Heemskerk in de bebouwde kom van Heemskerk. Het gebied (ca. 0,8 ha) wordt herontwikkeld ten behoeve van woningbouw, waarbij ca. 28 appartementen op een halfverdiepte parkeerlaag zullen worden gebouwd. De parkeerlaag heeft een oppervlakte van circa 0,775 ha. Hier wordt de bodem geroerd tot 140 cm. beneden het maaiveld.

Vermoedelijk is het plangebied gelegen op de oostelijke grens van de globaal noord-zuid georiënteerde lage rug (geest) die op de geomorfologische kaart ten noorden van de bebouwde kom is aangegeven en daarmee op de grens van zand en klei.

De gemeente Heemskerk kent een lange bewoningsgeschiedenis. Dit is mede te danken aan de aanwezigheid van strandwallen en de invloeden van het Oer-IJ. Uit een periode van bijna vier millennia zijn archeologische resten in de bodem bewaard gebleven. Op talrijke plaatsen van de gemeente zijn bij bodemroerende werkzaamheden prehistorische sporen aangetroffen. Naast restanten met een prehistorische oorsprong werden uiteraard ook sporen uit de Middeleeuwen aangetroffen. Voor het plangebied is dit laatste minder waarschijnlijk. De locatie bevindt zich immers in een van origine landelijke gebied, net buiten de historische kern van Heemskerk. Het voor dit onderzoek gebruikte kaartmateriaal maakt duidelijk dat het plangebied in de nieuwe tijd in het akkergebied lag. Toch is het niet uit te sluiten dat hier sporen van bewoning worden aangetroffen die stammen uit de vroege of Late Middeleeuwen.

Volgens de archeologische beleidskaart van de gemeente Heemskerk dient in het plangebied rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van archeologische waarden aangezien de gepande bodemverstoring een oppervlak van 2500 m² en een verstoringsdiepte van 40 cm. – mv te boven gaat. Op basis van de resultaten van onderhavig bureauonderzoek adviseren wij een archeologisch inventariserend veldonderzoek door middel van het zetten van boringen te laten uitvoeren. De boringen dienen in een grid van 20 bij 30 meter te worden gezet. Op basis van de resultaten van dit onderzoek kunnen eventuele vervolgstappen worden bepaald.

Inhoudsopgave

SAMENVATTING.....	3
1. ADMINISTRATIEVE GEGEVENS	7
2. INLEIDING.....	9
3. HUIDIGE SITUATIE EN VOorgenomen ONTWIKKELINGEN IN HET PLANGEBIED	11
4. HISTORISCHE EN AARDWETENSCHAPPELIJKE SITUATIE IN HET ONDERZOEKSGBIED	13
5. BEKENDE ARCHEOLOGISCHE WAARDEN IN HET ONDERZOEKSGBIED	15
6. GESPECIFICEERDE ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING VOOR HET PLANGEBIED	17
Bronstijd tot en met de vroege middeleeuwen	18
Late middeleeuwen en nieuwe tijd	18
7. ADVIES	19
LITERATUUR- EN DOCUMENTATIELIJST	21
<i>Digitale bronnen</i>	<i>21</i>
<i>Atlassen</i>	<i>21</i>
<i>Literatuur</i>	<i>21</i>
AFBEELDINGEN	22
Afbeelding 1	22
Afbeelding 2	23
Afbeelding 2	24
Afbeelding 3	26
Afbeelding 3	26

1. ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Onderzoeksmeldingnummer: 30654
Datum: 25 september 2008
Opdrachtgever: SlangenHulsker Architecten BV
Schotersingel 8
2021 GE Haarlem
Contactpersoon: de heer J. van Baar
T: 023 - 5264476
F: 023 - 5274271
Uitvoerder onderzoek: Stichting Cultureel Erfgoed Noord-Holland
Bevoegde overheid: Gemeente Heemskerk
Locatie: gemeente: Heemskerk
plaats: Heemskerk
kadaster:
NAP: 1,25 m
toponiem: Marquettelaan-Bachstraat-Raadhuisstraat
Kaartblad Topografische Kaart van Nederland: 19 C
Coördinaten plangebied:
ZW: 106.305 / 503.005
ZO: 106.405 / 503.045
NO: 106.350 / 503.145
NW: 106.255 / 503.090
Autorisatie: drs. G.P. Alders

2. INLEIDING

Het architectenbureau SlangenHulsker Architecten BV heeft op 17 juli 2008 aan de Stichting Cultureel Erfgoed Noord-Holland opdracht verstrekt tot het uitvoeren van een archeologisch bureauonderzoek aangaande het plangebied Appartementencomplex Raadhuisstraat te Heemskerk. In het kader van herontwikkeling van het plangebied wordt het raadhuis op de Raadhuisstraat afgebroken en zal een appartementencomplex worden gebouwd dat gesitueerd is boven een halfverdiepte parkeerlaag. De gemeente Heemskerk treedt op als bevoegde overheid bij dit project. Het doel van het bureauonderzoek is, om tijdens de geplande werkzaamheden in voldoende mate rekening te kunnen houden met de archeologische aspecten op deze locatie.

Voor het verzamelen van reeds bekende archeologische waarden en bodemkundige gegevens van het plangebied is het Archeologisch Informatiesysteem ARCHIS II van de Rijksdienst voor Archeologie Cultuurlandschap en Rijksmonumenten (RACM) geraadpleegd. Daarnaast zijn ook de beleidsnota van de gemeente Heemskerk, historische kaarten, de bodemkaart en de geomorfologische kaart bestudeerd. Als onderzoeksgebied is gekozen voor een zone van 700 meter rond het plangebied Raadhuisstraat (afb. 3). Het plangebied meet ca. 0,8 ha. De ontwikkelingslocatie wordt aan de westzijde begrensd door de Raadhuisstraat, aan de noordzijde door de Bachstraat, aan de oostzijde door bebouwing en aan de zuidzijde door de Zamenhof.

Het onderzoek is uitgevoerd door drs. B. Klooster, ten behoeve van de Stichting Cultureel Erfgoed Noord-Holland.

3. HUIDIGE SITUATIE EN VOorgenomen ONTWIKKELINGEN IN HET PLANGEBIED

Binnen plangebied Raadhuisstraat is geen wettelijk beschermd archeologisch monument gelegen. Het plangebied ligt pal ten noorden van de historische kern van Heemskerk in de bebouwde kom van Heemskerk. Op dit moment staat het raadhuis met bijgebouw van de gemeente Heemskerk binnen het plangebied. De diepte en omvang van de huidige verstoring is onbekend. Bekend is wel dat er geen kelders onder het huidige kruisvormige gebouw aanwezig zijn.

Het plangebied wordt herontwikkeld ten behoeve van de bouw van een rechthoekig appartementencomplex op een halfverdiepte parkeerlaag. De parkeerlaag heeft een oppervlakte van circa 0,775 en zal een bodemroering veroorzaken die reikt tot een diepte van 140 cm onder het maaiveld.

Er kan dus worden geconcludeerd dat vanwege realisering van het project grondroerende ingrepen zullen plaatsvinden, waarbij de nodige graafwerkzaamheden zullen leiden tot verstoring van de bodem. De directe bodemverstoring zal in het grootste deel van het plangebied reiken tot ca. 140 cm onder maaiveld.

4. HISTORISCHE EN AARDWETENSCHAPPELIJKE SITUATIE IN HET ONDERZOEKSGBIED

In de ondergrond van de gemeente spelen strandwallen een belangrijke rol. Dit zijn langwerpige zandrichels die vanuit zee tot stormvloedhoogte waren opgeworpen en voornamelijk parallel aan de kustlijn liggen. Er zijn meerdere reeksen strandwallen ontstaan, waarvan de meest oostelijke de oudste is. Een aantal malen ontstond westelijker opnieuw een strandwal, waarbij het tussen de strandwallen gelegen gebied als strandvlakte bleef liggen. Door verstuing ontstonden op de strandwallen lage duintjes, de Oude Duinen.

In het gebied waar Heemskerk ligt, was het Oer-IJ actief, een stroom die aan het latere IJ vooraf ging en in zee uitmondde ter hoogte van Castricum. Het Oer-IJ stroomde mede door het oostelijk en het noordelijk deel van de gemeente. Onder meer de geulen in het open landschap tussen de huidige bebouwing van Heemskerk en de buurtschap Assum bij Uitgeest vormen laatste restanten van het Oer-IJ. De oude kern van Heemskerk is vermoedelijk gelegen op een zandrug van één van de geulen van het Oer-Y estuarium.

Het bodemarchief van de gemeente kenmerkt zich ook door de voormalige aanwezigheid van twee middeleeuwse domeinhoven, waarvan de kernen gelegen waren op of nabij langgerekte akkercomplexen, de zogenaamde geesten. Het dorp Heemskerk en de buurtschappen Noorddorp en Hoogendorp of Hofdorp ontstonden alle op of aan een geest.

Het plangebied ligt binnen de bebouwde kom en derhalve is de grondwaterstand niet aangegeven. De grondwaterstand bepaalt in belangrijke mate hoe goed organisch materiaal bewaard is gebleven. Indien de grondwaterstand permanent tot boven de lagen reikt waarin de archeologische sporen en vondsten zich bevinden neemt de kans dat artefacten en sporen van organisch materiaal goed bewaard zijn gebleven sterk toe. Deze factor is echter niet met dit bureauonderzoek te achterhalen.

Op de kaart uit 1745 in het kaartboek Uitwaterende Sluizen in Kennemerland en West-Friesland lopen vanaf de kern van Heemskerk twee wegen in noordelijke richting. Het zijn de Kerkweg en de Oosterweg die samen de geest van Heemskerk omsluiten. De planlocatie ligt net ten oosten van deze geest, aan de oostzijde is een voetpad te zien; ter plaatse van het plangebied is geen bebouwing aanwezig. Op de kadastrale minuut van rond 1825 is de situatie ter plaatse onveranderd gebleven. Het voetpad is nog in gebruik. Ook op de BON 1900 kaart is geen bebouwing aangeduid op de planlocatie. Het nog te slopen raadhuis met aanbouw is pas in het midden van de twintigste eeuw verschenen.

Door grootschalige uitbreiding van de woonbebouwing na de Tweede Wereldoorlog is Heemskerk sterk uitgebreid en van karakter veranderd. Van tuinbouwcentrum werd het een forensenplaats.

Vanwege de ruimtelijke ontwikkelingen die hiermee gepaard gingen, zijn er de afgelopen decennia diverse opgravingen noodzakelijk gebleken, om het archeologisch

erfgoed in de bodem vast te leggen, voordat deze door de werkzaamheden verstoord zou raken en verloren zou gaan. Desondanks zijn er nog vele vindplaatsen in de bodem van de gemeente Heemskerk bewaard gebleven.

Het plangebied is op de geomorfologische kaart niet gekarteerd en wit gelaten. Vermoedelijk is het plangebied gelegen op de grens van de oostelijke flank van de globaal noord-zuid georiënteerde lage rug die op deze kaart ten noorden van de bebouwde kom is aangegeven (4k28) en een gebied van lage ruggen en heuvels (2M31). Op de bodemkaart van ARCHIS is het plangebied eveneens niet gekarteerd maar lijkt te liggen op de grens van in het westen zand (Zn 21) en aan de oostzijde klei (plvhn52C).

5. BEKENDE ARCHEOLOGISCHE WAARDEN IN HET ONDERZOEKSGBIED

Voor het verzamelen van reeds bekende archeologische waarden en bodemkundige gegevens van het plangebied is het Archeologisch Informatiesysteem ARCHIS II van de Rijksdienst voor Archeologie Cultuurlandschap en Rijksmonumenten (RACM) geraadpleegd. De resultaten staan hieronder beschreven.

Mede door de aanwezigheid van strandwallen en Oer-IJ werd dit gebied reeds meer dan 3.500 jaar geleden door een agrarische bevolking bewoond. De gemeente kent dan ook een lange bewonings- en ontwikkelingsgeschiedenis. Uit een periode van bijna vier millennia zijn archeologische resten in de bodem bewaard gebleven. In een groot deel van de gemeente werden bij bodemroerende werkzaamheden prehistorische nederzettingen en akkerlagen aangetroffen.

De historische dorpskern van Heemskerk maakt deel uit van de Archeoregio het Hollands duingebied en is op de Cultuurhistorische Waardenkaart aangeduid als gebied van hoge archeologische waarde onder nummer KEN293A (de aanduiding op de beleidskaart van de gemeente Heemskerk is HEEM 33A), waarbij het terrein van de van oorsprong middeleeuwse Roomskatholieke later Nederlands Hervormde kerk apart is aangegeven onder nummer KEN297A (HEEM 39A). Van de kerk uit late middeleeuwen is alleen de bakstenen toren bewaard gebleven. De kerk was in 1573 door brand verwoest en gerestaureerd in 1589 en uiteindelijk rond 1800 gesloopt. Als begrenzing van de historische dorpskern is gekozen voor de omvang van de bebouwingsoppervlakte zoals die bestond rond het midden van de 19e eeuw.

Voor het plangebied zelf is op de CultuurHistorische Waardenkaart (CHW) van de provincie Noord-Holland geen waarde aanduiding voor archeologische noch voor historisch geografische waarden gegeven. In de Archeologische Beleidsnota Heemskerk wordt dit wel gedaan. Het plangebied valt in de zone van de vierde categorie. Dit betekent dat zodra er een bodemverstoring plaatsvindt die een oppervlak van 2500 m² en een diepte onder het maaiveld van 40 cm te boven gaat er ter plaatse van het plangebied rekening dient te worden gehouden met aanwezige archeologische waarden.

Vaak bevinden de archeologische sporen zich reeds binnen enkele decimeters onder het maaiveld. De diepste sporen kunnen tot enkele meters diepte reiken. De variëteit aan te verwachten archeologische verschijnselen is vrij groot. De in het verleden in de historische kern verrichte opgravingen hebben vrijwel door het gehele dorpscentrum sporen en cultuurlagen opgeleverd die dateren vanaf de Bronstijd en de IJzertijd. Zo werd ter plaatse van de bibliotheek aan de G. van Assendelftstraat een akkerlaag met ploegsporen en keramiek gevonden uit de vroege- en midden IJzertijd (HEEM 43), maar ook op andere plaatsen in de dorpskern zijn bewoningssporen vanaf die periode gevonden (HEEM 34A, 35A, 36A, 40A en 41A).

De in de dorpskern aangetroffen vondsten uit de Vroege Middeleeuwen kunnen samenhangen met de geest van Heemskerk (HEEM 7A), die gelegen was tussen de

huidige Kerkweg en de Oosterweg en waarvan de zuidelijke punt zich bevond in het (naderhand ontstane) dorpscentrum. Deze vondsten staan mogelijk in verband met de oudste vermelding van Heemskerk van vóór het jaar 860, toen het waarschijnlijk Scupildhem heette. Enkele aangrenzende terreinen ten westen daarvan bevatten ook bewoningssporen uit de Vroege Middeleeuwen (HEEM 5A en 6A).

De bebouwde kom buiten de historische kern bestaat uit voormalig landelijk gebied, waar in de twintigste eeuw woonwijken en bedrijventerreinen zijn aangelegd. Daarbij zijn meermaals archeologische vindplaatsen beschadigd of overbouwd geraakt. Toch bestaat er nog steeds een goede kans, dat incidenteel archeologische waarden aanwezig zijn, die bij de geplande nieuwbouw alsnog verloren kunnen gaan.

De planlocatie bevindt zich in de bebouwde kom van Heemskerk, ongeveer 150 meter ten noorden van de historische kern. De historische kern staat op de Cultuurhistorische Waardenkaart van Noord-Holland en op de Archeologische Monumentenkaart aangegeven als terrein van hoge archeologische waarde. Binnen het plangebied zijn geen vermeldingen van waarnemingen in ARCHIS opgenomen. Het onderzoeksgebied heeft een straal van ca. 700 meter rond het plangebied. In de omgeving van het plangebied zijn tientallen onderzoeksmeldingen opgenomen in ARCHIS; in het onderzoeksgebied zijn dat er alleen al elf (nrs. 17344, 24992, 22627, 26903, 9865, 23348, 3844, 16483, 23809, 22656 en 21948). Pal ten zuiden van het plangebied heeft het ADC (vondstmelding 17344) in twee proefsleuven na verwijdering van uit de Late Middeleeuwen stammende funderingen nog grondsporen aangetroffen die eveneens uit de Late Middeleeuwen stammen.

De oudste sporen van bewoning in het zuidelijke en westelijke tot noordelijke deel van het onderzoeksgebied dateren uit de periode Late Bronstijd. Het betreft voornamelijk sporen van landbouw zoals oude akkers met ploegsporen van een eergetouw. Een eergetouw is een vroeg soort ploeg en werd getrokken door ossen. Deze sporen zijn een bewijs dat de agrarische mogelijkheden van de geestgronden al vroeg werden herkend. En eveneens vrij uitzonderlijk is dat bewijzen van bewoning van alle daarop volgende perioden zijn aangetroffen. Vaak zijn deze archeologische sporen al betrekkelijk dicht onder het maaiveld te vinden. In waarneming 56156, op ca. 550 meter ten westen van het plangebied al op 50 cm onder het huidige maaiveld. Ca. 150 meter ten westen van het plangebied is ook een Romeinse munt gevonden (waarneming 40286) uit de periode 70 tot 150 na Chr. Ten oosten van het plangebied zijn slechts twee waarnemingen gedaan binnen het onderzoeksgebied. Beide waarnemingen betreffen vondsten die in de Late Middeleeuwen en/of de Nieuwe Tijd dienen te worden gedateerd.

6. GESPECIFICEERDE ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING VOOR HET PLANGEBIED

Op basis van de in de voorgaande hoofdstukken verzamelde gegevens, kunnen de volgende verwachtingen worden uitgesproken ten aanzien van de archeologie op de planlocatie.

De gemeente Heemskerk kent een lange bewoningsgeschiedenis. Dit is mede te danken aan de aanwezigheid van strandwallen en de invloeden van het Oer-IJ. Uit een periode van bijna vier millennia zijn archeologische resten in de bodem bewaard gebleven. Op talrijke plaatsen van de gemeente zijn bij bodemroerende werkzaamheden prehistorische sporen en sporen uit de Romeinse tijd aangetroffen. Naast restanten met een prehistorische oorsprong worden uiteraard ook sporen uit de middeleeuwen aangetroffen. Voor het plangebied is dit laatste minder waarschijnlijk. De locatie bevindt zich immers in een van origine landelijke gebied, net buiten de historische kern van Heemskerk. De prehistorische resten zijn dikwijls nog intact en goed geconserveerd.

De dorpskern van Heemskerk kwam reeds in de Middeleeuwen volledig tot ontwikkeling nabij de geestgrond (akkergebied) van een domeinhof (HEEM 5A, 6A, 7A). Reeds vóór 1049 stond hier een kerk. Behalve sporen uit de Middeleeuwen en later zijn in de bodem van de dorpskern ook prehistorische resten aanwezig. Verschillende archeologische waarnemingen en opgravingen hebben aangetoond, dat de dorpskern vrijwel overal belangrijke archeologische waarden bevat, behalve daar waar de bodem in de 20ste eeuw is verstoord. Deze waarden leveren informatie over de ruimtelijke ontwikkeling van Heemskerk in het verleden, over het dagelijks leven van de bewoners en hun werkzaamheden en over de ontwikkeling van individuele gebouwen.

De te verwachten archeologische sporen bevinden zich vaak reeds binnen enkele decimeters onder de oppervlakte en bestaan concreet uit fundamente van huizen, ophogingen, afvalkuilen, waterputten, beerputten, paalsporen van huizen, slootvullingen, gebruiksvoorwerpen en gereedschappen en binnen het plangebied met name aanwijzingen voor een voetpad aan de oostelijke zijde van het plangebied uit de Nieuwe Tijd.

Ondanks het feit dat de planlocatie mogelijk voor een deel is verstoord bij de bouw van het huidige raadhuis en bij subrecente land- en/of tuinbouwactiviteiten is de kans aanwezig dat hier belangrijke intacte archeologische waarden aanwezig zijn. Indien archeologische sporen aanwezig zijn dan zullen deze vermoedelijk dateren uit de Late Bronstijd en/of IJzertijd. Ook mag niet worden uitgesloten dat restanten uit de Romeinse tijd en (Vroege) Middeleeuwen in de bodem bewaard zijn gebleven. Het plangebied is op de oostelijke flank van de geest van Heemskerk gelegen. Het plangebied ligt in niet gekarteerd gebied en derhalve is niet bekend hoe dik het zandpakket ter plaatse is.

Bronstijd tot en met de Middeleeuwen

Te verwachten sporen zijn nederzettingssporen met o.a. greppels, paalsporen van boerderijen en bijgebouwen, afvalkuilen, waterputten en waterkuilen. Vondsten van natuursteen, aardewerk, zullen vermoedelijk redelijk bewaard zijn gebleven. Vondsten van organisch materiaal zoals hout, botmateriaal, verkoolde zaden en pollen zullen in de zandige bodem (of bodem met een grove matrix) slecht bewaard zijn gebleven.

Nieuwe Tijd

Het voor dit onderzoek gebruikte kaartmateriaal maakt duidelijk dat het plangebied in de nieuwe tijd in het akkergebied lag. Toch is het niet uit te sluiten dat hier sporen van bewoning worden aangetroffen die stammen uit de Late Middeleeuwen.

7. ADVIES

Duidelijk is dat de te verrichten werkzaamheden binnen het plangebied, met een omvang van circa 0,8 ha, zullen leiden tot verstoring van de bodem voor zover het de daarin nog aanwezige archeologische waarden betreft. Op de beleidskaart van de gemeente Heemskerk is het plangebied aangegeven als een gebied van de vierde categorie. Dit betekent dat zodra er een bodemverstoring plaatsvindt die een oppervlak van 2500 m² en een diepte onder het maaiveld van 40 cm te boven gaat er ter plaatse van het plangebied rekening dient te worden gehouden met aanwezige archeologische waarden. De in het voorgaande hoofdstuk aangegeven archeologische verwachtingen maken duidelijk dat binnen het plangebied de verwachting geldt dat relevante archeologische waarden kunnen aanwezig zijn. In hoeverre deze sporen tot nu toe reeds zijn verstoord is onduidelijk.

Uitgangspunt van het beleid¹ is om de archeologische waarden zoveel mogelijk in de bodem te bewaren. Als, ondanks eventuele aanpassingen, er verstoring van die waarden optreedt, dienen de archeologische gegevens door middel van onderzoek te worden gedocumenteerd voordat zij verdwijnen.

Om de archeologische verwachting te toetsen en vast te stellen welke archeologische waarden in de bodem aanwezig zijn dient een inventariserend booronderzoek uitgevoerd te worden.

Gezien de te verwachten grondsoort (geestgrond: zand), de te verwachten vondstcomplexen (huisplaatsen), de periode waaruit die vondstcomplexen stammen (prehistorie vanaf de Bronstijd tot en met de Vroege en eventueel Late Middeleeuwen) en de vondstdichtheid dienen volgens de Leidraad booronderzoek² boringen voor zover mogelijk te worden gezet met een boor met een diameter van 15 cm. De archeologisch relevante lagen dienen te worden gezeefd met een 4 mm zeef. Het is niet bekend hoe dik het zandpakket ter plaatse van het plangebied is en dus op welke diepte men in het daaronder liggende kleipakket, dat uitgewigd ligt tegen de strandwal, terecht komt. Derhalve wordt een boorgrid van 25 bij 30 meter aangeraden.

Aangezien de lagen met eventuele archeologische resten betrekkelijk ondiep onder het oppervlak kunnen zijn gelegen (zie blz. 16) en de bouwput volgens de gegevens die ons ter beschikking staan niet dieper zal reiken dan 1,4 meter – Mv. kan worden volstaan met een maximale boordiepte van 1,9 meter – Mv. Indien het nodig is om zand beneden de grondwaterstand te onderzoeken dient van een zuigerboor of guts gebruik te worden gemaakt. Het doel van de boringen is het vaststellen of en zo ja welke archeologische indicatoren in de bodem aanwezig zijn evenals het vaststellen van eventueel aanwezige verstoringen en de diepte daarvan. Op basis van de resultaten van dit onderzoek kunnen eventuele vervolgstappen worden bepaald.

¹ Dit beleid is geformuleerd in de per 1 september 2007 gewijzigde Monumentenwet 1988.

² SIKB Leidraad inventariserend veldonderzoek Deel: karterend booronderzoek

LITERATUUR- EN DOCUMENTATIELIJST

Digitale bronnen

- Archeologisch Informatiesysteem (ARCHIS)
- Cultuurhistorische Waardenkaart Noord-Holland: <http://chw.noord-holland.nl>
- Kadastrale minuut: www.watwaswaar.nl: A. van Oosterhout, Kadastrale minuutplan van Het Dorp, sectie B, Heemskerk, 1821.

Atlassen

- Atlas van Historische Topografische Kaarten Noord-Holland. Bladen van de Chromo-topografische Kaart van het Koninkrijk der Nederlanden schaal 1:25.000, 1894 - 1923, Landsmeer, 2003.
- Boddaert, M. & A. Mak (red.): Topografische Atlas Noord-Holland 1:25.000, Emmen, 2004.
- Bodemkaart van Nederland 1:50.000, Blad 19 Alkmaar West, DLO-Staringcentrum, 1995.
- Geomorfologische kaart van Nederland 1:50.000, Blad 19 Alkmaar - 20 Lelystad (gedeeltelijk), Stichting voor Bodemkartering, Wageningen, 1979.
- Grote Historische Provincie Atlas Noord-Holland 1849-1859, 1:25 000, Groningen, 1992
- Kaartboek uitwaterende sluizen in Kennemerland en West-Friesland 1745, uitgeversmaatschappij Canaletto, Aphen aan de Rijn, 1980.
- Roo, H.C. de, 1953: De bodemgesteldheid van Noord-Kennemerland, 1:25 000, Stichting voor bodemkartering, Wageningen

Literatuur

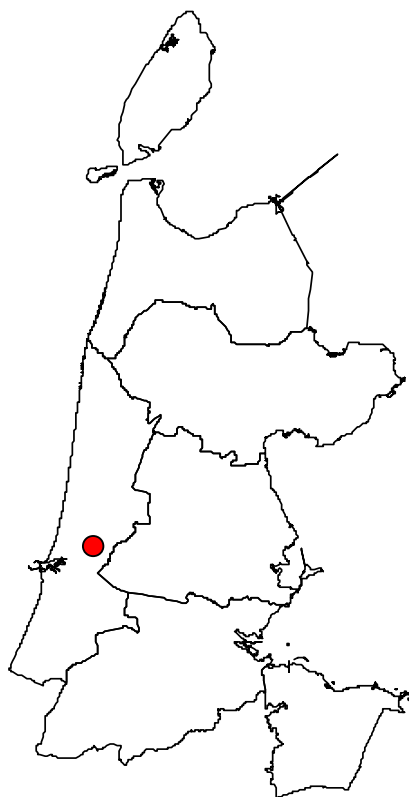
- Alders, G.A., 2005: Beleidsnota Archeologie Gemeente Heemskerk, Steunpunt Cultureel Erfgoed, Wormer
- Klooster, B., 2008: Bureauonderzoek naar de archeologische waarde van het plangebied De Regenboog, gemeente Heemskerk, Stichting Cultureel Erfgoed Noord-Holland, Haarlem
- N.N., 2006: *Verkennd bodemonderzoek conform de NEN-5740, Karshoffstraat 39 te Heemskerk*, Ingenieursbureau Bakker-Straathof bv, Heemskerk.

AFBEELDINGEN

Afbeelding 1

Ligging van het plangebied in Noord-Holland

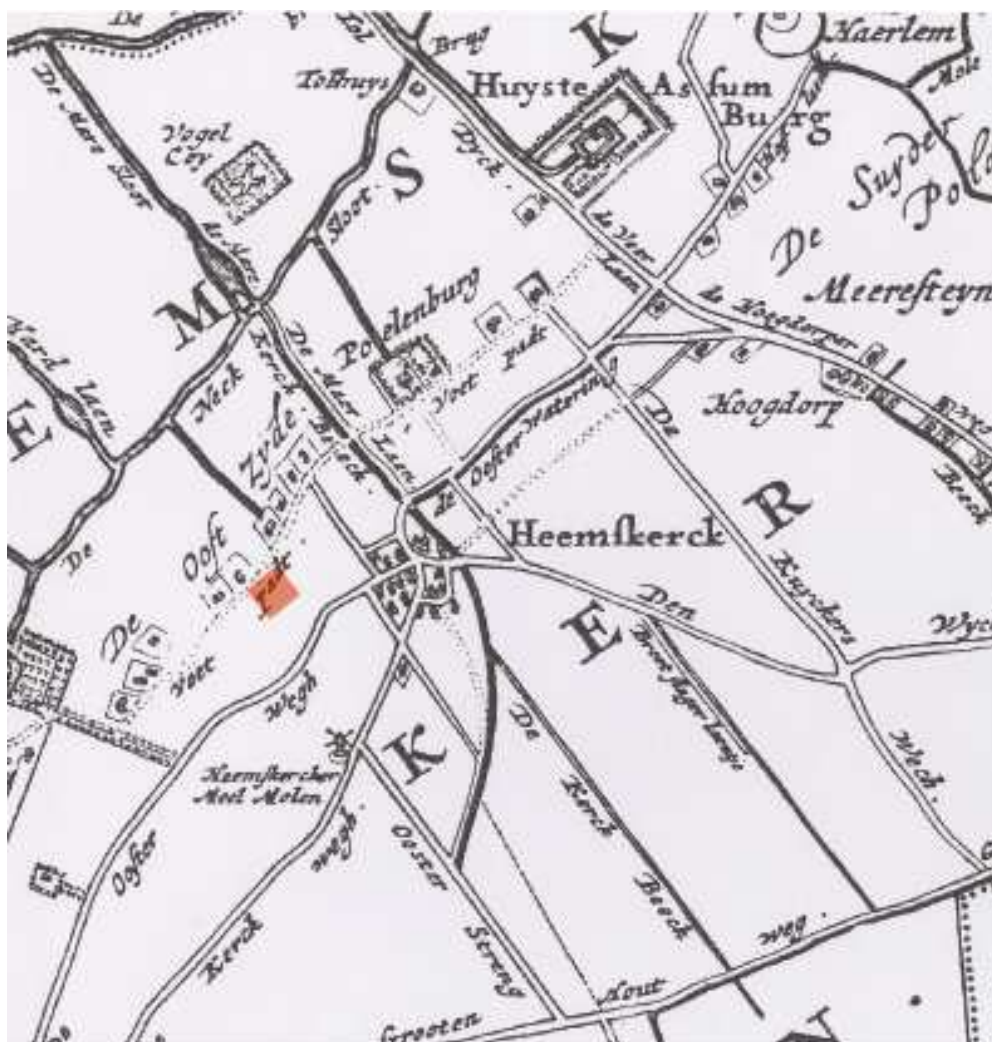

Afbeelding 2

De situatie van het plangebied op de kaart uit 1745 in het kaartboek Uitwaterende Sluizen in Kennemerland en West-Friesland. Het plangebied is in rood aangegeven. Ten oosten van het plangebied loopt een voetpad.

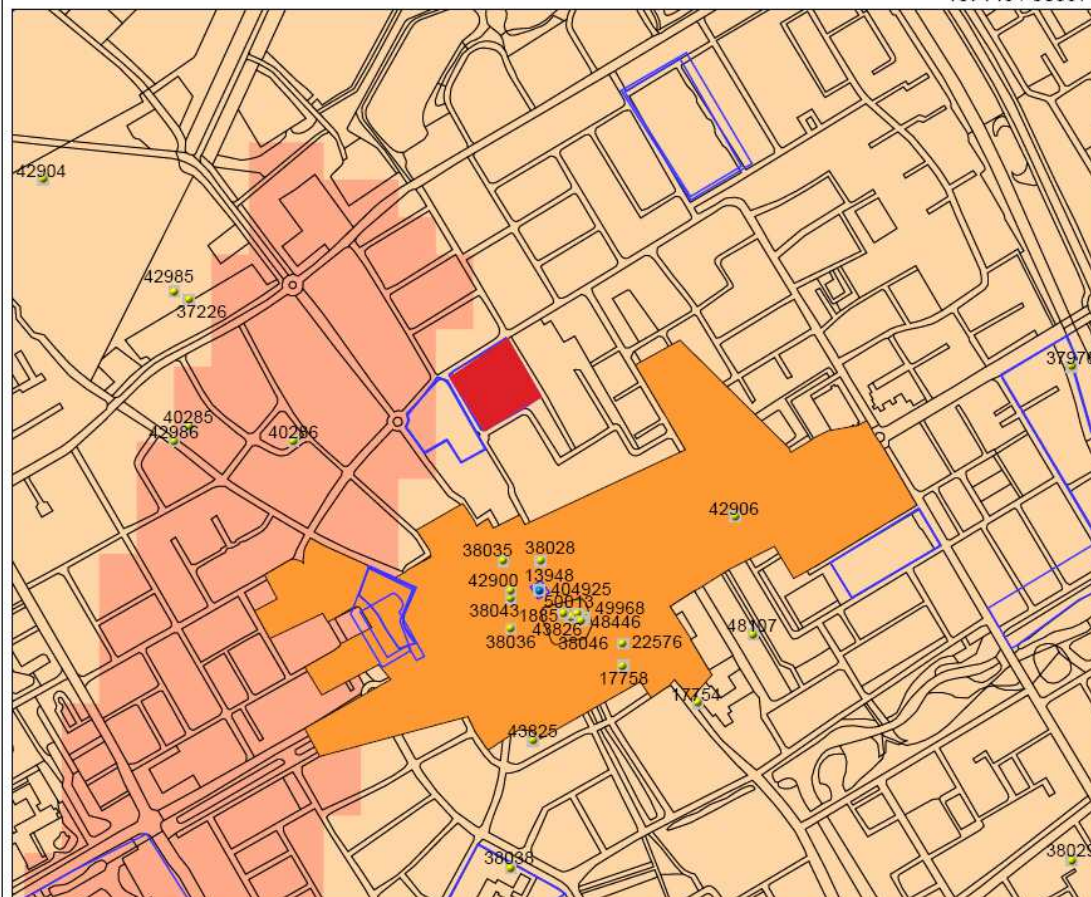
Afbeelding 3

Het onderzoeksgebied met daarop aangegeven het plangebied in rood en de waarnemingen en AMK-terreinen. (bron: ARCHIS II)

25-08-2008

107145 / 503577

105684 / 502383

Legenda

- Plangebied
- WAARNEMINGEN
- VONDSMELDINGEN
- ONDERZOEKSMELDINGEN
- MONUMENTEN**
 - archeologische betekenis
 - archeologische waarde
 - hoge archeologische waarde
 - zeer hoge archeologische waarde
 - zeer hoge arch waarde, beschermd

- IKAW**
 - zeer lage trefkans
 - lage trefkans
 - middelhoge trefkans
 - hoge trefkans
 - lage trefkans (water)
 - middelhoge trefkans (water)
 - hoge trefkans (water)
 - water
 - niet gekarteerd

0 100 m

Archis2

rijksdienst voor
archeologie,
cultuurlandschap
en monumenten

